

Svensk Förening för Vårdhygien

UTBILDNINGSMATERIAL FÖR DISK OCH SPOLDESINFEKTOR

4.2.6

FÖRRÅDSHANTERING AV HÖGGRADIGT RENA MEDICINTEKNISKA PRODUKTER/INSTRUMENT

ISBN 978-91-633-8059-4

1 INLEDNING

I detta avsnitt om förrådshantering hänvisas till ett dokument som finns på SFVH:s webbsida. Du bör först ta del av detta dokument innan du öppnar Power-Point presentationen som är en sammanfattning av det avsnitt som handlar om "Förrådshantering vid vårdenhet".

Svensk förening för vårdhygien (SFVH) är en intresseförening för hygienläkare, hygiensjuksköterskor, smittskyddssköterskor, materialkonsulenter, sterilcentralsföreståndare, personal inom tandvård samt sjukvårdsleverantörer m.fl. i Sverige.

En arbetsgrupp inom SFVH började 1993 att utforma ett dokument innehållande riktlinjer för hantering vid lagerhållning och transport av medicintekniska produkter med olika renhetsgrader. Den senaste versionen är från 2008 och återfinns på SFVH:s webbsida www.sfvh.se under rubriken *Dokument*.

2 MÅL

Målet med dokumentet "Förrådshantering och transport av medicintekniska produkter med specificerad renhetsgrad till och inom hälso-, sjuk- och tandvård" är att säkerställa att den ursprungliga renhetsgraden bevaras i alla led fram till användning och på så sätt garantera patienten en lämplig produkt.

3 BAKGRUND

För att kunna bevara den ursprungliga renhetsgraden är det viktigt att hantera produkterna/instrumenten på rätt sätt. Att ett föremål är höggradigt rent innebär att det får finnas högst en mikroorganism på var tusende produkt (10^{-3}) på till exempel kompresser.

På sjukhuset rengörs och desinfekteras skålar och instrument. En fullgod rengöring är en förutsättning för att en produkt ska kunna desinfekteras till höggradigt rent resultat. Efter desinfektion ska godset tas ur diskdesinfektorn och placeras i förråd. Hur förrådshållningen sker är viktigt. Godsets ursprungliga renhetsgrad ska bevaras i alla led.

4 MANUS TILL UTBILDNINGSMATERIAL:

BILD 1 FÖRRÅDSHANTERING AV HÖGGRADIGT RENA INSTRUMENT

BILD 2 FYFFE — FÖRYNGRING AV AFFE (ARBETSGRUPPEN FÖR FASTER:S FÖRNYELSE)

Dokument utgivet av Svensk Förening för Vårdhygien www.sfvh.se
"Förrådshantering och transport av medicintekniska produkter med specificerad renhetsgrad till och inom hälso- sjuk- och tandvård"

BILD 3: HÖGGRADIGT REN PRODUKT

Begreppet *höggradigt rent* är ett svenskt begrepp och det förekommer inte i europeiska standarder.

Att ett instrument är höggradigt rent innebär att det får finnas högst en levande mikroorganism på var tusende produkt. Dessa produkter tillverkas i en kontrollerad miljö, under kontrollerade former, och har från tillverkaren en dokumenterad renhetsgrad.

BILD 4: FÖRPACKNINGAR

I Sverige eftersträvar man tre lager av förpackningar för sterila produkter. Det yttersta lagret kallas transportförpackning och är ett skyddande emballage under transport. Innanför finns avdelningsförpackningen som är avsedd för förvaring i förråden på de vårdande enheterna. Inuti avdelningsförpackningen finns produktförpackningen som innehåller den sterila produkten.

Internationella tillverkare har ibland bara två lager förpackning, i strävan att minska mängden material. Avdelningsförpackning saknas då.

BILD 5: FÖRPACKNINGAR

1a Transportförpackning kommer från fabrikanten. Vid ompackning på depå kan förpackningen vara av engångs- eller returtyp. Den ska skydda godset från fukt, damm och skador.

1b Samförpackning är en benämning på ytteremballage som depåerna packar olika avdelningsförpackningar i. Produkterna är av skilda slag men ska ha samma renhetsgrad. Om transportkartong återanvänds måste dess renhet säkerställas. Helst ska den kunna rengöras i diskdesinfektor.

2 Avdelningsförpackning, som är obruten, är i regel den minsta enhet som levereras från depåerna. Saknas avdelningsförpackning eller om den är skadad så läggs produkterna i en ny, ren plastpåse eller i en desinfekterbar plastback med lock.

3 Produktförpackning ska levereras i möjligaste mån i sin avdelningsförpackning. Den öppnas omedelbart före användning.

BILD 6: FÖRRÅDSHANTERING PÅ VÅRDENHET

Både sterila och höggradigt rena produkter ska förrådshållas i torra och dammfria utrymmen. Produkterna ska inte utsättas för direkt solljus t.ex. förpackningar med handskar. Dessa kan påverkas negativt av solljuset och materialet kan bli skört.

I möjligaste mån ska sterila och höggradigt rena produkter både av engångs- och flegångstyp hanteras så lite som möjligt eftersom hanteringen kan förkorta livslängden på eventuella förpackningarna och materialet kan bli förorenat. Det är viktigt att tänka på att händerna ska desinfekteras innan sterila eller höggradigt rena produkter tas ut ur skåp eller lådor.

Förvara inte höggradigt rent och sterilt gods på samma hylla utan separera produkter med olika renhetsgrad för att minimera risk för att man av misstag får tag i fel produkt.

Golvet är alltid förorenat med den bakterieflora vi har på kroppen. Medicintekniska produkter får därför inte förvaras direkt på golvet. En bra tumregel är att lägsta nivå på hyllor ska vara ca 40 cm från golvet.

BILD 7: TRANSPORT-/SAMFÖRPACKNING

Transportförpackningar är ofta tillverkade av wellpapp som kan innehålla stora mängder mögelsporer. Det är viktigt att bryta avdelningsförpackningarna utanför enheten eller i ett särskilt avemballeringsrum för att undvika spridning av sporer. Förpackningarna blir också ofta smutsiga under transport och då de står på lastbryggor och lastpallar.

Arbetsdräkten ska skyddas med plastförkläde/rock då förpackningarna bryts. Innan avdelningsförpackningen hanteras ska händerna tvättas med tvål och vatten och därefter desinfekteras.

BILD 8: AVDELNINGSFÖRPACKNING

Höggradigt rena produkter ska förvaras i sina avdelningsförpackningar.

BILD 9: PRODUKTFÖRPACKNING

Förpackningarna ska hanteras så lite som möjligt på grund av risken för eventuella skador och föroreningar. Produktförpackningarna ska i möjligaste mån vara kvar i sin avdelningsförpackning. De flesta tillverkare garanterar en hållbarhet på 5 år om produkten förvaras i den ursprungliga avdelningsförpackningen.

Om man lägger produktförpackningar i låda eller back finns ingen fastställd hållbarhetstid, den kan variera från minuter till månader, allt beror på hanteringen och miljön och hela ansvaret ligger hos vårdgivaren.

BILD 10: NÄRFÖRRÅD

I den mån man behöver använda närförråd i form av vagnar, korgar eller brickor så ska det finnas rutiner för regelbunden rengöring. Närförråd ska alltid minimeras och ska inte fyllas på för längre än en dags- eller veckas förbrukning.

Oanvänt material som förvarats i sådana närförråd får aldrig läggas tillbaka i avdelningsförrådet.

5 SJÄLVTEST EFTER GENOMGÅNGET UTBILDNINGSMATERIAL

FRÅGA 1

Vad innebär begreppet ”Höggradigt rent”?

FRÅGA 2

Vad ska man tänka på då transportförpackningar bryts?

FRÅGA 3

Hur lång hållbarhet har en produkt som tagits ur sin avdelningsförpackning?

FRÅGA 4

Varför är det bättre att behålla produktförpackningarna i sin avdelningsförpackning?

6 REGELVERK

LVFS 2003:11. Läkemedelsverkets föreskrifter om medicintekniska produkter.

SOSFS 2008:1. Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården

7 REFERENSER

Att förebygga vårdrelaterade infektioner - Ett kunskapsunderlag. Underlag från experter. Stockholm, Socialstyrelsen 2006. ISBN: 91-85482-14-5. www.sos.se

SIS HB 600:2007. Steriliseringsprocesser Validering och rutinkontroll inom svensk hälso-, sjuk- och tandvård. ISSN: 0347-2019 ISBN: 91-7162-689-1, 978-91-7162-689-9.

SS-EN ISO 15883-1:2009. Disk och spoldesinfektorer - Del 1: Allmänna krav, definitioner och provningsmetoder.

SS-EN ISO 15883-2:2009. Disk och spoldesinfektorer - Del 2: Krav och provningsmetoder för diskdesinfektorer med värmedesinfektion av kirurgiska instrument, anesthesiutrustning, kärl, skålar, utensilier, glasvaror etc.

www.sfvh.se Svensk Förening för Vårdhygien, SFVH, Lagerhållning och transport av medicintekniska produkter med specificerad renhetsgrad till och inom hälso-, sjuk- och tandvård. 2008.

Vårdhandbok. <http://www.vardhandboken.se/>

www.sfvh.se
www.theifc.org
www.WFHSS.com

1 SVAR TILL SJÄLVTEST

FRÅGA 1

Vad innebär begreppet ”Höggradigt rent”?

Svar

Begreppet ”Höggradigt rent” innebär att en produkt är så fri från mikroorganismer att sannolikheten för att det ska finnas en levande mikroorganism varierar från mindre än en på tusen (gastroskop eller rondsålar, instrument m.m..) till enstaka (t.ex. på rena kompresser).

FRÅGA 2

Vad ska man tänka på då transportförpackningar bryts?

Svar

Transportförpackningar bör brytas utanför avdelningen eller i ett speciellt avemballeringsrum eftersom det finns risk för spridning av mögelsporer. Vid upppackning ska arbetsdräkten skyddas med ett plastförkläde/rock och efter att upppackningen är klar ska man tvätta och desinfektera händerna.

FRÅGA 3

Hur lång hållbarhet har en produkt som tagits ur sin avdelningsförpackning?

Svar

Om man lägger produktförpackningar i låda eller back finns ingen fastställd hållbarhetstid, den kan variera från minuter till månader, allt beror på hanteringen och miljön och hela ansvaret ligger hos vårdgivaren.

FRÅGA 4

Varför är det bättre att behålla produktförpackningarna i sin avdelningsförpackning?

Svar

Om produkten ligger kvar i avdelningsförpackningen är den skyddad på ett annat sätt. Flyttar man över produktförpackningarna i en låda eller back ökar hanteringen och därmed risken att produktförpackningen skadas.